

Čtenářský deník – Geopolitika

ÓTuathail, G. (2002) Post-Cold War Geopolitics: Contrasting Superpowers in a World of Global Dangers

Tato kapitola pojednává o situaci ve světě - ve světě Geopolitiky, a její kritiky.

Nejdříve je čtenář seznámen se situací okolo doby studené války - tedy „boje“ dvou supervelmocí. Tento boj nutil, právě v zájmu doktríny ortodoxní Geopolitiky, maximalizovat výrobu zbraní a tím minimalizovat obranu soupeře. Tento stav tak „vymrštil“ oba dva soupeře do technologických výšin, které bychom mezi jiným mohli popsat počtem jaderných hlavic.

Jaká je podstata této doktríny, zní otázka. Odpověď je jednoduchá. Jsme „my“ a jsou „oni“ a my jsme ti dobří. A každé naše posílení nás bude chránit víc a víc. Problém je, když takto smýšlí všechny strany.

Ale proč „problém“? Protože existuje fanatismus, lidský faktor, nebo zcela obyčejná náhoda, které mohou způsobit, že tyto prostředky „naší“ bezpečnosti nemusí ohrozit jen „je“ ale bohužel i „nás“. A jaké prostředky? Atomovky, samozřejmě, a dál? Biologické, chemické zbraně, s tím se dá počítat... Ale nakonec je to i naše vlastní technická vyspělost, která zmnožuje pravděpodobnost chyby. A tak se z počítačové sítě může stát smrtící nástroj. Kdo nekouká na televizi, neví, kdo kouká, viděl mnohokrát.

A tento názor - jaksi zpochybňující správnost dalšího vyzbrojování nazývá autor kritickým geopolitickým diskurzem.

Na závěr stručného obsahu ještě jednu citaci (str. 188)...

„In a world where technoscientific modernization has created systems and structures with catastrophic potential and global dangers that know no borders, absolute security and “certainty“ for states is not possible.“

Můj názor:

Vždycky jsem měl rád romány od Frederica Forsytha, a úvod tohoto čtení mi ho velice připomněl. Nevím, jestli je text pravdivý a nemám jak to ověřit, a upřímně ta problematika je mi tak moc vzdálená, že to působí spíš jako román, ale bohužel až příliš důvěryhodný. Takže věřím. I když pohled na Rusko se mi zdá až příliš schematizující - jeho zaostalost a rozpad. Nevím, opravdu to tam takové je? Trochu naivně doufám, že je situace v Rusku lepší než popisuje autor. Kladně hodnotím jeho kritický postoj k USA.

Velice dobře se to celé četlo a přečetlo, výběr článku se myslím povedl. Jen by mě zajímalo, jaké má autor spaní, protože to nebylo právě povzbudivé čtení.

Otázky:

1. Jaká je v současnosti situace v Rusku? Kam Rusko směřuje?
2. Bojíme se ráno vstát? Bojíme se globálních hrozeb? Nebo to umíme dobře potlačit?
3. Co by nám mohla přinést stavba radaru na našem území?

Beck, U. (2004) Společnost světového rizika znovu: hrozba terorismu

Autor se věnuje tematicce rizika v současné (moderní) společnosti. Říká, že tyto rizika jsou se současnou společností spjata, postupně se dotýkají všech, a hlavně - nelze je kontrolovat. Vytyčuje tři hlavní osy potenciálních konfliktů - ekologickou, globální finanční krizi a hrozba teroristických sítí. Říká, že tyto jevy mohou působit na jiných místech jinou měrou, avšak působí globálně, a proto požadují také globální řešení (další instituce...).

Čtenářský deník – Geopolitika

Na základě teroristických útoků na WTC rozvíjí autor myšlenky o tom, že znovu natuštá role státu, jako jakéhosi ochránce veřejné sféry, a tím popírá neoliberalismus (s jeho filozofií nezasahování státu). Státy a jejich vlády spolupracující na globální úrovni jsou pak podle autora lékem na globální problémy. Doporučuje pak jakousi „sdílenou suverenitu“ - kdy každý stát obětuje něco ze své autonomie, přičemž v důsledku zvýší svou suverenitu. Lékem na rizika je podle autora kosmopolitnost, ne národnost států, která je přežitá.

Podle autora je problémem společenských věd tzv. „metodologický nacionalismus“, který na společenské problémy nahlíží z pohledu národního státu jako základní jednotky. Toto navrhuje změnit na „kosmopolitní sociální vědu“, která již pojmem národní stát neoperuje - snaží o změnu celého společenskovědního paradigmatu - posun na nadnárodní úroveň celého myšlení v této vědě, tak aby byla stále myšlenkově vepředu.

Můj názor:

Upřímně řečeno mě daleko více bavil a zaujal text první. Tento text na mě působil jako „inovace pro inovaci“ - něco co je jaksi nuceně originální. Vše včetně autorova suverénního jazyka a názorů na svět. Uznávám ale, že v některých věcech přináší skutečně zajímavý pohled, a například (kolik z nás tento bod asi vypíchne?) v odhadnutí finanční krize se autor až prorocky trefil...

Otázky:

1. Souhlasíte se schematizováním současných rizik na finanční, ekologická a teroristická?
2. Kde leží hranice mezi Orwellovskou diktaturou a současným moderním bezpečným státem?
3. Má USA potenciál a reálnou šanci „zamerikanizovat“ celý svět?